

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

1. Toteuttaja

Lestijärven kunta **Kaustisen seutukunta**
Y-tunnus 0180774–6
Lestintie 39
69440 Lestijärvi

2. Hankkeen nimi ja hanketunnus

Retkeilyreitit: Peuran Polku
Hankenumero: 92212
Toteutusaika: 1.4.2019 – 31.12.2022

3. Yhteenveto hankkeesta

Peuranpolku on 115 kilometrin mittainen retkeilyreitistö Pohjois-Pohjanmaan, Keski-Pohjanmaan ja Keski-Suomen alueella. Reitti on osa Euroopan E6-kaukovaellusreittiä. Peuranpolku kulkee pääasiassa luonnontilaisten ja suojeltujen erämaiden halki ja se tarjoaa monipuoliset retkeilymahdollisuudet niin lyhyille päiväretkille kuin pitkille vaelluksille.

Kaustisen seutukunta hallinnoi Lestijärven, Reisjärven ja Kinnulan kuntien toimeksiantona Peuranpolun kunnostushankkeen. Hankkeella on kunnostettu reitistöä noin 40 kilometrin matka välillä Lestijärven Lehtosenjärveltä Reisjärven Petäjänmäelle. Kunnostuksen päätavoite oli saada Peuranpolku-reitistö säilymään kokonaisuutena ja varmistaa turvallinen käyttö myös reitistön pohjoisosassa.

Hankkeen tavoitteena oli parantaa reittien turvallisuutta ja saavutettavuutta, ja sitä kautta lisätä reitistön käyttöä sekä matkailijoiden että alueen asukkaiden keskuudessa. Infran kehittämisellä haluttiin lisätä alueen vetovoimaisuutta niin kansallisesti kuin kansainvälisestikin. Tavoitteena on jatkossa mahdollistaa reitistön ympärivuotinen käyttö ja samalla edistää matkailu- ja palveluyritysten asiakasvirtojen ja liikevaihdon kasvua sekä matkailutuotteiden kehitystä. Tavoitteena on myös monipuolistaa alueen asukkaiden virkistys- ja hyvinvointipalveluita.

Hankesuunnitelman mukaisia toimenpiteitä ovat olleet:

- puutavaran ym. rakennusmateriaalin kuljetukset maastokohteisiin ml. rekkakuljetukset sekä maastoon kuljetukset hajakohteisiin
- pitköspuiden ja ojien ylitysten uusiminen ja rakentaminen tarvittaville paikoille
- reitin maisemahoidollinen raivaus ja kaatuneiden puiden poisto reitiltä
- laavujen rakentaminen (2 kpl)
- taukopaikkojen kunnostaminen, nuotiopaikkojen korjaus ja uusiminen
- tarvittavat reittikartat, info- ja opastekyltit saavutettavuuden ja turvallisuuden lisäämiseksi
- vanhojen pitkosten ja kyllästeiden poisvienti maastosta

Hankkeesta on korjaus- ja rakennustöiden edetessä informoitu vaeltajia ja matkailupalveluyrityksiä, mm. Metsähallitus omilla sähköisissä kanavissaan ilmoittanut mahdollisista haitoista hankkeen keston aikana. Perhonjokilaakso-, Lestijoki- ja Reisjärvi-lehdissä sekä valtakunnallisessa Matkailu ja vaelluslehdessä on esitelty reitistöä, luontoa, alueen matkailupalveluja ja hanketta. Kiinteisiin rakennelmiin on asennettu rahoittajan logo. Työpäällikkö on vastannut rakentamiseen liittyvästä urakoitsijoiden työn johtamisesta ja valvonnasta sekä toiminut yhteishenkilönä hallinnoijan suuntaan.

4. Selvitys hankkeen toteutuksesta

4.1 Hankkeen tavoitteet

Ylemmän tason tavoitteet, joihin hanke osaltaan vastannut:

- a. Monipuolistaa alueen väestön virkistys- ja hyvinvointipalveluita sekä kehittää investointihankkeella maaseudun elinvoimaisuutta
- b. Lisätä alueen vetovoimaisuutta niin kansallisesti kuin kansainvälisestikin

Hankkeella saavutetut tavoitteet:

- c. Kehittää Peuranpolku-reitistön infraa ja saavutettavuutta
- d. Säilyttää Peuranpolku-reitistö kokonaisuutena ja näin mahdollistaa Euroopan E6 -kaukovaellusreitien tavoittaminen ja hyödyntäminen, mikä puolestaan edistää palvelu- ja matkailuyritysten asiakasvirtojen ja liikevaihdon kasvua sekä tuote- ja palvelukehittämistä.
- e. Lisätä alueen kuntien välistä sekä kuntien ja matkailutoimijoiden välistä yhteistyötä

4.2 Toteutus

Hanketta on toteutettu Kaustisen seutukunnan henkilöstön toimesta sekä ostopalveluna. Kunnostustöiden suunnittelusta, työnjohdosta ja seurannasta vastasi Kaustisen seutukunnan työpäällikkö Mikko Hänninen ja hankkeen hallinnoinnista Kaustisen seutukunnan hallintopäällikkö Minna Kauppinen. Hankkeen toteutuksen ja hallinnon henkilöstökustannuksista vastasivat Lestijärven, Reisjärven ja Kinulan kunnat.

Hankesuunnitelman mukaiset kunnostukseen liittyvät työt toteutettiin ostopalveluna siten, että työt kilpailutettiin osakokonaisuuksina (kuljetukset, rakennus- ja kunnostustyö, kyltit ja opasteet, jätteiden poisviemi). Hallinnoija suoritti materiaalihankinnat kilpailutuksen perusteella.

a. Toimenpiteet

Hankkeen alkuperäinen tavoite oli rakentaa Lehtosenjärvi – Petäjänmäki -reitistölle pitkoksia 3 000 metriä. Kaikkiaan reitistölle rakennettiin yhteensä 4 716 metriä pitkoksia. Lisäksi rakentaminen sisälsi reitistön turvallisuutta sekä käytettävyyttä parantavien siltojen ja rumpujen rakentamisen sekä info- ja opasteviittojen uusimisen ja asentamisen.

Laavuja rakennettiin käyttövalmiiksi Reisjärven Mustalle ja Lestijärven Jatkonjärvelle. Taukopaikkojen tasoa nostettiin mm. tulipaikkojen ja rakennelmien kunnostuksella ja mm. uudella puuceella Ruutaan. Reitistön polkuja raivattiin, tehtiin maastomerkitöjä sekä lisättiin opaste- ja infotauluja.

Hankkeella käynnistettiin Metsähallituksen omana rahoituksena toteuttama Petäjänmäen lähtöportin suunnittelu. Portin hankkiminen ja asentaminen maastoon jää kuntien toteutettavaksi.

Toimenpiteet kohteittain tarkemmin liitteessä 2.

b. Aikataulu

Hanke toteutettiin ajalla 1.4.2019 - 31.12.2022. Alkuperäinen toteutusaika oli 31.3.2022 asti, mutta hankkeen toteutukselle saatiin jatkoaikaa vuoden 2022 loppuun.

Hankkeen toteuttaminen aloitettiin rakennus- ja kunnostustöiden sekä puutavarahankinnan kilpailutuksella Hilma -ohjelmassa syksyllä 2019 ja vuoden 2020 alussa.

Purku- ja raivaustyöt aloitettiin syksyllä 2019 ja toteutettiin loppuun syksyllä 2022.

Puutavaran hankinta ja maastokuljetukset käynnistyi talvella 2020.

Vuonna 2020 talvisääolosuhteiden vuoksi puutavaraa kuljetettiin maastoon vain noin 500 metrin matkalle. Koronavirus (COVID-19) epidemia hidasti puutavaran rekkakuljetuksia niin, että vasta syksyllä 2020 toimitettiin viimeiset kuormat Venäjältä. Puutavaran maastoon kuljetukset suoritettiin talvella 2021 ja 2022. Maasto-olosuhteet huomioiden puutavaran siirtoja toteutettiin osin myös sulan maan aikana.

Tulipaikkojen kunnostus ja laavujen rakentaminen vuosina 2020 - 2022.

Vanhojen pitkosten ja kyllästeiden poisvienti maastosta 2021 - 2022.

Opaste- ja infokylttien rakennus- ja asennustyöt 2022.

c. Resurssit

Kolmen maakunnan alueella kulkevan Peuranpolun vaellusreitin investointihankkeen toteuttajana toimi Kaustisen seutukunta. Toimeksianto tuli Kinnulan, Lestijärven ja Reisjärven kunnilta, jotka vastasivat myös hankkeen kuntarahoitusosuudesta.

Kunnostus- ja rakennustyöt toteutettiin kustannusarvion mukaisesti ostopalveluna.

Kunnostustöiden suunnittelusta, työnjohdosta ja seurannasta vastasi Kaustisen seutukunnan työpäällikkö Mikko Hänninen ja hankkeen hallinnoinnista Kaustisen seutukunnan hallintopäällikkö Minna Kauppinen. Näistä kustannuksista vastasivat Kinnulan, Lestijärven ja Reisjärven kunnat.

d. Toteutuksen organisaatio

Lestijärven kunta/ Kaustisen seutukunta: hallinnointi ja työnjohto

Hankkeen ohjausryhmä on kokoontunut neljä kertaa. Ohjausryhmän kokoonpano:

Linna Ilpo	jäsen, Kinnula	varajäsen Voutila Reijo
Viitasalo Mikko	pj, jäsen, Lestijärvi	varajäsen Hautala Arto
Kinnunen Helena	varapj, jäsen, Reisjärvi	varajäsen Antti Vedenpää
Jylhä Petri	jäsen, Kaustisen seutukunta	

Muut osallistajat:

Wacklin Sirkku	rahoittaja, Pohjanmaan ELY-keskus
Herlevi Anna-Maija	rahoittaja, Pohjanmaan ELY-keskus
Hänninen Mikko	työpäällikkö, Kaustisen seutukunta
Kauppinen Minna	hallintopäällikkö, Kaustisen seutukunta

e. Kustannukset ja rahoitus

Kustannukset	KA 2019-2022	Maksettu 2019-2020	Maksettu 2021	Maksettu 2022	MAKSETTU YHTEENSÄ	Jäljellä	Tot %
Rakentaminen	203 300	100 674,82	81 349,43	22 048,88	204 073,13	-773,13	100,4
Yhteensä	203 300	100 674,82	81 349,43	22 048,88	204 073,13	-773,13	100,4
Rahoitus	Myönnetty 2019-22	Saatu 2019-2020	Saatu 2021	Saatu 2022	SAATU YHTEENSÄ	Saamatta /Haetaan	Tot.%
EMR Pohjanmaan ELY 67,50 %	137 227,50	67 953,67	54 910,87		122 864,54	14 362,96	
Kuntarahoitus yht 32,50 %	66 072,50	32 719,32	26 438,56	6 914,61	66 072,49	0,00	
Kinnula 14,54 %	9 606,94	4 757,39	3 844,17	1 005,38	9 606,94	0,00	
Lestijärvi 41,54 %	27 446,52	13 591,61	10 982,58	2 872,33	27 446,52	0,00	
Reisjärvi 43,92 %	29 019,04	14 370,32	11 611,82	3 036,90	29 019,04	0,00	
Tilapäisrahoitus		1,83	0,00	771,31	773,13	-773,13	
Yhteensä 100 %	203 300	100 674,82	81 349,43	7 685,92	189 710,17	14 362,96	92,9

f. Raportointi ja seuranta

Hankkeen hallinnoija on seurannut kunnostussuunnitelman mukaisten toimenpiteiden toteutumista (pitkokset, laavut, tulipaikat, opasteet, infokyltit).

Hankkeen toteutuksesta on raportoitu päärahoittajalle maksatuskausittain sekä lähetetty seuranta-indikaattorit vuosittain.

Hankkeesta on laadittu puolivuositin raportti hallinnoijan ohjeistuksen mukaisesti.

g. Toteutusoletukset ja riskit

Hankkeen aikana on huomioitu sääilmiöiden vaikutus reitin käytettävyyteen ja myös laskuvesiä kestäviä maastonkohteita sisällytettiin muutoshakemuksen lisärakentamiseen.

Siperian lehtikuusi -pitkoslankun leveys ja hyvä laatu mahdollisti sen, että hankkeen aikana reitistölle rakennettiin kaikkiaan 4 716 metriä, kun alkuperäisen suunnitelman mukaan piti rakentaa 3 000 metriä pitkosta. Hankkeen jatkoaika ja muutospäätös mahdollistivat lisärakentamisen ja näin hankittu puutavara tuli hyödynnetyksi kokonaisuudessaan.

Peuran Polun rakentamishanke toteutettiin puutavaran kustannusten kannalta erittäin edulliseen aikaan.

Maastossa rakentaminen ja rakennustarvikkeiden kuljettaminen neljän vuodenajan sää- ja keliolosuhteet sekä luontoarvot huomioiden ovat toteuttajan kannalta riskitekijä hankkeelle annetun toteutusajan puitteissa.

4.3 Yhteistyökumppanit

Pohjanmaan ELY-keskus
 Reisjärven kunta
 Lestijärven kunta
 Kinnulan kunta
 Metsähallitus, Oulu. Virkistyskäytön erityisasiantuntija tiimi
 Tmi Renkiman, Tarmo Räisälä hankkeen kartoitus

Urakoitsijat

Mexipal Oy, Siuntio
 Hannu Latvakoski Oy, Perho
 Metsä-TT, Lestijärvi
 Pohjanmaan Monitoimi, Kannus
 Risto Huhtala Oy, Toholampi
 Hietapakka Oy, Lestijärvi

4.4 Tulokset ja vaikutukset

Peuranpolun retkeilyreitistön investoinnit kohdistuivat Lestijärven ja Reisjärven kunnan alueelle. Lestijärven Lehtosenjärveltä Reisjärven Petäjänmäelle kunnostetun reitin pituus on noin 40 km. Hankkeella rakennettiin pitkosta yhteensä 4 716 metriä. Hankkeella parannettiin reitin infraa ja saavutettavuutta sekä mahdollisuutta reitin ympärivuotiseen käyttöön. Hanke mahdollistaa vaellusreitit lisäksi olemassa olevien rengasreittien saavuttamisen ja käytön lisäämisen.

Reitistön kunnostaminen ja näin ollen Peuranpolun säilyminen 115 km:n kokonaisuutena mahdollistaa vaellusreitit markkinoinnin Suomenselällä yhtenä eteläisen Suomen helposti saavutettavana ja luontoarvoiltaan merkittävänä retkeilyreitinä. Investointihankkeen toteutuminen lisää palveluja maaseudulla sekä houkuttelevuutta asuinympäristönä.

Reitistön kunnostaminen on myös mahdollistanut uuden hankkeen syntymisen Keski-Suomen kuntiin, jolla yhdistetään polkuverkosto Pohjoisen Keskisuomen kuntiin.

Hankkeen kohderyhmiä ja hyödynsaajia ovat maaseudun asukkaat, vaellus- ja luontomatkailijat sekä matkailu-, majoitus- ja ohjelmapalveluja tuottavat yritykset.

Hankkeella tulee olemaan merkittävä vaikutus aluetalouden kasvussa. Vaellusreittien saatavuus ja houkuttelevuus näkyy käyttäjämäärien kasvuna ja edelleen palvelualan yritysten liikevaihdossa.

5. Esitykset jatkotoimenpiteiksi

Hankkeen päätyttyä rakennetun reitistön kunnossapitovastuu siirretään Kaustisen seutukunnalta Metsähallitukselle sekä Lestijärven ja Reisjärven kunnille. Jatkossa kunnat vastaavat myös taukopaikkojen huollosta esim. yhteistyössä paikallisten yhdistysten kanssa.

Metsähallituksen sekä Lestijärven ja Reisjärven kuntien yhteistyön lisääminen ja pohdinta siitä, miten reitistöä edelleen kehitetään niin, että

- se olisi kansainvälisesti kiinnostava
- se olisi valtakunnallisesti kiinnostava
- sen alueellinen/paikallinen merkitys tunnustetaan ja hyödynnetään

Reitistöltä kerättävän faktatiedon hyödyntäminen, myös lähimarkkinoinnissa

- järjestelmä asiakaspalautteen keräämiseksi alueella käyneiltä retkeilijöiltä sekä
- järjestelmä markkinoiden seuraamiseksi, jotta tiedetään, mitä markkinoilla odotetaan.

Keskustelua siitä, tuleeko kansainvälisille asiakkaille valita selkeästi muutamat reitit ja alueet sekä lisätä tarjontaa tarvittaessa kysynnän mukaan. Varmistetaan valittujen reittien osalta tarpeellisen informaation saatavuus kieliversioina sekä palveluiden toimivuus eri ryhmien vaatimuksia vastaaviksi.

Päiväretkien tuotteistaminen: elämyskuvausten tekeminen, faktatiedon kerääminen, paketointi ja hinnoittelu.

Lehtosenjärvi – Petäjänmäki-reitistölle on mahdollisuus synnyttää jatkossa pieniä hankkeita, joilla kehitetään esim. virkistyskalastuksen mahdollisuuksia ja esteettömiä siirtymiä luontokohteisiin.

6. Allekirjoitus

Sähköisesti allekirjoitettu.

Mikko Hänninen
työpäällikkö

Minna Kauppinen
hallintopäällikkö

Petri Jylhä
kehittämispäällikkö

LIITTEET Liite 1 Kuvia toteutuksesta ja hankkeen kunnostuskohteista

Liite 2 Toimenpiteet kohteittain

KUVIA TOTEUTUKSESTA JA HANKKEEN KUNNOSTUSKOHTEISTA

PUUTAVARAN VARASTOINTI JA KULJETUKSET

Siperianlehtikuusilankut ja -aluspuut varastossa Kasalan montulla Lestijärvellä keväällä 2020.

Puutavaran siirto metsäautoteiden varteen, lähemmäksi maastokohteita

Kuljetus maastoon moottorikelkalla ja mönkijällä, toisinaan sää- ja keliolosuhteiden armoilla. Kuvassa talvikeli-ongelma ja vesi jään päällä.

PÖKKELÖNNIEMI

Laavujen ja puuliiterin kengitys ja kunnostus

Veneiden rantautumislaituri

KOUKKUNEVA

Pitkosten rakennustyöt 460 m. Koukkunevalta Lehtosenjärvelle matkaa 5,1 km.

LUMMENLAMPI

Taukopaikan kunnostuksessa pöytäryhmän rakentaminen.

VALKEINEN

Uutta pitkosta Valkeisjärvellä

Penkit retkeilijöiden käytössä Valkeisella heinäkuussa 2021

Opasteviittoja korjattu ja kunnostettu

Uudet laavut Mustalle (kuvassa) ja Jatkonjärvelle

Pitkosten läjitys rakennusvaiheessa, siirto maastosta talvikeleillä

Ruutanan taukopaikan puucee ja pitkokset

*Reisjärven Koukkunen, näköalapenkki
(henkilöiltä kuvan julkaisulupa)*

*Uusi pöytä ja penkit Lehtosenjärven Nylkypuun-
lahdessa.*

Kuvat: Mikko Hänninen